

Epoca nouă în viața economică

Cine a cetit cu atenție ultimele legi și dispoziții economice a putut să-și dea seama de înțelegerea lor valoare practică și, mai ales, de bazele prospere pe care se așează de aici înainte sectoarele de producție, exploatarea bunurilor statului și organizarea comercială a țării.

Dl. Mitiță Constantinescu, strălucitul reformator al economiei românești, a făcut mai întâi să cadă, lăsată de nădejde, vechea teorie, că statul nu este bun gospodar și în

Am avut o fază a industriei parazitare. Nu era parazită fiindcă ea nu corespundea realității, ci prin sistemul de organizare Dl. Mitiță Constantinescu a înlăturat răul și astăzi sectoarele de producție ne-au situat la deplină independență economică.

Felul cum luau ființă industriile deosebite era deficitar. Se creiau întreprinderi în zonele cele mai îndepărtate de materiile prime și se dezvoltau industrii, unele într'un tempo grăbit, altele într'un ritm a-nevoios, rămânând mereu distanțate de perfecțiunile utilajului modern. Acum a fost umplută și această lacună. S'a dat avânt tuturor industriilor necesare piețelor românești și s'a aplicat un sistem de dirijare, care ne permite să avem întreprinderi în zonele lor cele mai prielnice.

În materie de organizare comercială, este destul să amintim măsura luată de guvern cu privire la exploatarea brevetelor de băuturi spirtoase. Cele peste 1500 brevete retrase unor particulari au fost cedate cooperativelor. Nici nu se putea o măsură mai chibzuită. Efectele imediate ale hotărârii, vor fi raționalizare a comerțului cu băuturi spirtoase și în același timp un beneficiu bănesc în plus în folosul colectivităților prin deplasarea câștigurilor din mâinile unor particulari, visteriei publice.

Apoi modul cum a fost concepută organizarea creditului înseamnă iarăși un stimul puternic dat vieții economice și în special, gospodăriei țărănești. Ideea de a se înființa bănci regionale, cum este cea din nordul țării, sub directivele Băncii Naționale și ale Ministerului Economiei, garantează cea mai bună metodă de finanțare a factorilor de producție. Țărănimia și meseriași nu vor mai obține credite din a treia mână, vor scăpa de speculanți, iar garanția că banii împrumutați vor fi folosiți în primul rând pentru investiții productive, împlinită în întregime.

Cu drept cuvânt ne putem socoti într'o epocă nouă, în care prosperitatea economică avansează cu pași rezezi.

Dl. Mitiță Constantinescu ministrul economiei naționale

sența lui nu s'ar găsi elemente suficiente pentru inițiative. Ori, în momentul de față statul se verifică pe toate planurile ca cel mai bun întreprinzător, administrator și îndrumător al prosperității. Fără a ne refugia la o economie strict statistă, fără să practicăm cercul vicios al autarhiei și fără să proclamăm ca sistem ideal clasicismul liberalismului, o politică înțeleaptă de echilibru și o coordonare sistematică a energiilor ne-a asigurat o epocă de prosperitate economică și bogată în roade. În vreme ce state mari puternice se sbat în convulsivitatea crizei.

Înțeleapta operă a d-lui ministru Victor Iamandi

De marginea legii pentru dobândirea și pierderea naționalității

Majestatea Sa Regele Carol II, primind în audiență pe dl Victor Iamandi, ministrul Justiției, a semnat noua lege privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Întocmind această lege, dl ministru Victor Iamandi ne înfățișează sistemul cel mai complet și mai justiciar din câte pot fi. Reținând din vechea lege din 1924 numai ceea ce a fost verificat, dealungul anilor, ca bun, ministrul Justiției a venit cu o serie întreagă de salutare inovații.

O serie de inovații, cari au, în primul rând, calitatea esențială de a instaura o binevenită, nouă morală și în domeniul acesta, al dobândirii și pierderii naționalității.

Mult mai chibzuită, mult mai prevăzătoare, decât legea care a precedat-o, noua lege privește cu cea mai mare atenție și cu o severitate justificată situația străinului naturalizat, neîngăduindu-i acestuia ca — timp de șase ani dela naționalizare — să poată fi alegător sau să se aleagă și cinci ani să poată fi funcționar public sau membru al pre-uniui barou al avocaților.

Nu putem îndeajuns sublinia această dispoziție, merită să arate tuturor că a fi cetățean român este o calitate de preț și că un străin nu poate câștiga această calitate, decât după ce va fi făcut în mijlocul nostru un stagiu verificativ și va fi dovedit că merită încrederea Statului.

Întocmind, în același timp, cauzele de pierdere a naționalității române.

și, adeseori, adversă — și, în același timp, să se mai bucure și de roadele calității de român.

Nu mai puțin aplaudabilă este dispoziția, prin care noua lege, întocmită de ministrul Justiției — observând că „faptul de a lipsi din țară zece ani fără întrerupere pre-supune intenția celui care se află în această situație de a se deslega de calitatea de național român” — dispune pierderea naționalității române pentru absentă.

În expunerea de motive, dl ministru Victor Iamandi, nu a uitat să sublinieze: „Imobilele urbane și rurale ale celui, căruia i s'a retras naționalitatea română, vor putea fi puse sub administrație forțată și lichidate judecătorește”.

Iată, deci, și sancțiunile! Desigur, rezumatul nostru asupra legii d-lui ministru Victor Iamandi e cu totul redus.

Dar să citească fiecare român, pe de-a-ntregul, această extrem de armonioasă și de inteligentă lege, care — aducând dispoziții dintre cele mai conforme cu spiritul dreptății absolute — dă dreptății naționale tot ceea ce aștepta și ceea ce merită.

Dl. Victor Iamandi ministrul justiției

ne, prin prevederea de cauze noi, ca, alăturarea pe lângă o corporațiune străină și supunerea la o protecțiune străină. — dl ministru Victor Iamandi a făcut să dispară niște lacune dintre cele mai primejdioase.

Căci nu era moral, ni era național faptul ca un român să se înveștimească într'o corporațiune străină de interesele Neamului nostru

S'a început proverbiala

Săptămână albă

Economisiți foarte mult aprovizionându-vă cu lingerie la firma

Ștefan Németh & Fiul

Arad, **Fiecare vitrină a noastră vorbește mai mult ca orice catalog**

Nu cruțați oboseala, vizitați-ne

Serbarea zilei de 24 Ianuarie la Arad

ARAD. — Comemorarea a 80 de ani dela Unirea Principatelor, a cunoscut în localitate toată amploarea cuvenită. Ca niciodată, populația românească a municipiului, a participat în masă la manifestațiile organizate, afirmând prin această spiritul de solidaritate și unire sufletească a poporului nostru, care în momentele grele și de pericol trece peste orice interes personal. De astădată, întreaga suflare românească a Aradului, a răspuns ca la un singur glas: „Gata la datorie!” Arădanii din capătul de vest al țării, uniți cu frații lor de pretutindeni în jurul Tronului, au afirmat încă odată, că sunt santinele neclintite pe hotarul sfânt al Patriei.

Serbarea de înaltă de amiază și Te-Deumul

Dimineața, la orele 9, la toate staturile școlilor secundare și primare din localitate a avut loc ceremonia ridicării pavilionului național, apoi o serbare comemorativă; în cadrul căreia străjerii și străjerele s'au prezentat cu pazezi, coruri și dansuri naționale. La orele

11, în prezența tuturor autorităților civile și militare, la biserică Catedrală, s'a oficiat un Te-Deum.

Manifestația dela Teatrul Comunal

După amiază, la orele 5, în marea sală a Teatrului Comunal, — care s'a dovedit neîncăpătoare pentru marele număr de persoane prezente. — staturile de străjere și străjeri dela școlile secundare, au desfășurat un bogat program artistic, având concursul muzicii militare a regimentului 93 Inf. Spațiul nu ne permite a ne ocupa pe larg de întreg programul. Reținem totuși: Corul liceului „Moise Nicoară”, orchestra școlii normale „D. Tichindeal”, cântecele elevului Ștefan dela liceul comercial, dansurile liceului industrial de fete, o recitare a unui mic și inimos străjer dela liceul industrial „Aurel Vlaicu”, corul și dansurile liceului „Elena Ghiba Birtă”

Nu putem încheia cu această serbare fără a releva admirabila cuvântare a d-lui prof. V. Ugrin, neobositul director al gimnaziului dela Aradul Nou, care în cuvinte simțite a demonstrat meni-

Rente și Efecte Banuri de impozite

pentru plata impozitului și pământului forțat, pentru Asigurare Socială la

Banca Goldschmidt

ARAD, Str. Eminescu No. 4

Călătorii gratuite pe căile ferate

Cumpărând la prăvăliile cari în proporția cumpăraturilor oferă gratuit „tichete kilometri” pentru călătorii gratuite pe C. F. R. și străine se asigură călătoria gratuită.

Adunând tichete „kilometri” cât de multe se asigură o distanță tot mai mare, pe care se va călători gratuit.

Tichetele se preschimbă în mod gratuit în bilete valabile pe C. F. R. și străine la toate ghișeurile S. A. R. Orient-Turist-Lloyd din București. Pe raza Ținutului Timiș se pot preschimba și prin biroul O. T. L. din Timișoara IV, Bul. Carol 24. **Mai târziu, se vor înființa asemenea ghișeuri în fiecare oraș.**

Prăvăliile cari distribuie gratuit tichete „Kilometri” au în vitrinele lor o „tablă” care indică locul de distribuire. În aceste prăvălii găsiți și lista pe brânse a tuturor comercianților și industriașilor distribuitori de tichete „kilometri.”

Deocamdată asemenea tichete se distribuie în Banat la Timișoara și Arad.

Se mai distribuie deja la: București, Oradea, Cluj, Cernăuți, Satu-Mare, Brașov, Sibiu, Galați, Brăila, Iași, Chișinău și multe alte orașe principale din țară.

rea poporului nostru în această parte a Europei, unde deși încolțit de atâția vecini nesătui, a continuat să se mențină veacuri dearându-l, și va continua să rămâie aici, stăncă neclintită a latinității și a creștinismului.

Publicațiune

data 21 Ian. 1939.

Prin decizia noastră No. de mai sus, am dispus, că toate Societățile Culturale de binefacere și sportive de pe teritoriul Municipiului de Arad, sau care vor lua ființă în viitor, în termen de 15 zile înainteze în copie legalizată acestei primării, camera 59, Serv. Cult. statutele lor, lista membrilor și a conducătorilor, precum și deciziunea de recunoașterea personalității juridice.

Orice modificare de Statute va fi adusă la cunoștința Serviciului Cultelor dela a-

ceasta Primărie, în termen de 8 zile.

Această măsură a fost luată pentru controlul societăților cari aranjează diferite reprezentări și apelează la contribuția benevolă a publicului.

p. Primar: **Lazăr**
p. Secretar general: **Dr. Răpneală**

Croitoria pentru domni MOSKOVITZ, Arad, are prețuri de concurență

Casă de vânzare

cu teren mare și cu preț de ocazie:
A se adresa:
STEFAN CSATLOȘ, tâmplar
ARAD, Calea Șaguna Nr. 184
TELEFON: 24-77.

Vizita făcută la d. ministru Eugen Titeanu de d. Teofil Sidorovici comandantul „Străzii Țării”

(Urmare)

Mulțumirile Dv. de azi, așezate în forma solemnă a unei vizite colective, vor fi pentru noi toți de aci, de la acest Subsecretariat un impuls în plus la muncă. E munca aceea pe care trebuie să o depunem cu toții. Fiecare serviant trebuie să stea la piesa unde a fost pus și pe poziția care i-a fost desemnată. Dacă fiecare ne vom face datoria la locul nostru, dela cel mai mic la cel mai mare, se va putea spune într'adevăr că țara întreagă este străjărită. Aceasta va fi și adevărata Românie frontistă.

Cu acest gând, care ne este comun, să strigăm: Trăiască Regele Carol al II-lea Regele reformator, Regele animator al gândurilor de biruință românească!

Sănătate!

Cuvântarea D-lui prof. Șoimescu, directorul Casei Școalelor

Domnule Ministru,

În ziua de 1 Ianuarie 1939, am primit din partea comandantului „Străzii Țării”, însărcinarea ca, în afară de diriguirea problemelor pedagogice și educative, în „Straja Țării”, ca membru în comitetul permanent, să mă ocup, tot așa, în chip permanent, de tot ceea ce este în legătură cu Oficiul de Turism, cu filmele, cu radio-difuziunea și cu tot ce privește, sub acest aspect cultura.

După cuvântarea atât de plină de înțeles, a d-lui comandant, n'as mai avea absolut nimic de spus. Totuși, voesc ca, integrându-mă punctului de vedere al d-lui comandant, cum facem noi totdeauna, în asemenea prilejuri, să reamintesc momente caracteristice în afirmarea Dv. în guvern.

Ați venit pe calea culturii, — și pe calea culturii care difuzează ideile, pe calea culturii, care înțelege ca din ideea „forță”, să facă sentimente nobile, să dea naștere unor pasiuni patriotice, să creeze și înbind sentimentul cu ideea, să infărească voința și să îndrumeze acțiunea.

Este în legătură cu personalitatea Dv. puternică, cu cultura Dv. și mai ales, cu acea exuberantă inteligență, scânteietoare și permanent vie.

Poate nimeni mai mult decât Dv. nu a dat înțeles cuvântului de claritate. Claritatea era un lucru, de care multă lume fugea; în deosebi șobii aveau impresia, că a fi clar, este un lucru banal, un lucru mediocru, un lucru de care se putea atinge cineva prin muncă și printr-o înțelegere formată, logică. Nu și dădeau seama că adevărata claritate este adevărata putere de muncă și că claritatea însemnează acel surplus de lumină care singură scoate din mici incidente și din mici nuanțe, marile consecințe și marile concluzii, de care sunt legate prevederile din viitor.

Ați adus toată claritatea, cu o logică stringentă, ați adus-o propagandei naționale, pe care ați sistematizat-o ca nimeni altul până la Dv. și în felul acesta, Domnule Ministru, ați ajutat „Straja Țării”, care nu vrea altceva în „credință și muncă, pentru Țară și Rege”, decât lumină și altă lumină, cât să fie suficientă pentru fiecare, ca să vadă drumurile de astăzi și de mâine.

Reamintind aceste momente de afirmare a Dv. în guvern, ca personalitate de cultură, ca acela care ați unit talentul cu virtutea și ați dat din personalismul Dv. sufletesc înțelesul însuși al personalității Dv. proeminente, vă spun: sunt fericit că pot fi colaboratorul Dv. pe această cale.

Sănătate!

Bilanțul unui mare succes românesc, în străinătate

Pe marginea expunerii d-lui prof. Dim. Gusti asupra rezultatelor participării României, la expoziția internațională dela Paris

Solemnitatea, în care d. prof. Dim. Gusti a făcut o amplă expunere asupra roadelor date de participarea României la expoziția internațională dela Paris, iar d. Grigore Gafencu, ministrul afacerilor străine, a adus salutul guvernului pentru toate eforturile făcute, a fost una dintre cele mai substanțiale, dintre cele mai pline de învălmășite solemnități.

Fermecătoare, cuvântarea d-lui prof. Dim. Gusti, organizatorul de mare energie al Pavilionului României, la însemnat o succulentă demonstrație asupra modului ideal în care ne-am comportat în Capitala Franței.

O comportare, care aducându-ne nenumărate noi cunoștințe și amiciții — a fost una dintre cele mai de temei propagande naționale, izbitind să mărească prestigiul țării și să lărgească cercul bunelor prieteni.

Am spus că discursul d-lui prof. Dim. Gusti a fost fermecător — și o repetăm.

Căci toată această cuvântare n'a adus o obișnuită înșiruire de fraze, ci a fost însăși oglinda intereselor străduinții depuse și însăși oglinda unuia dintre cele mai de preț triumfuri recoltate de țara noastră peste granițe!

Manifestarea noastră din cadrul expoziției internaționale n'a fost o demonstrație, organizată din întâmplare și pentru o întâmplare!

Această înaltă demonstrație, care a prezentat lumii întregi cea mai reușită sinteză a valențelor unui popor, s'a încadrat unui întreg program, deliberat cu luciditate, cu tehnică și cu temei.

„Acest program (a accentuat d. prof. Dim. Gusti) a fost în două cuvinte: să construim și să arătăm un Pavilion al Restaurației, al Regelui Carol al II-lea, un Pavilion de valori spirituale, de valori românești și de valori de o importanță mondială”.

Și, mai departe, arătând cât de minunat a fost realizată această intenție:

„Cu drept cuvânt, Pavilionul nostru a fost caracterizat de „Perspectivist”: un pavilion, în care toate bogățiile noastre naturale și spirituale și-au găsit locul lor

De aceea, atunci când mi-am luat concediul de adio, atunci când am fost la Președintele Consiliului, d-sa mi-a spus — și e poate mândria vieții mele să aud — că Pavilionul nostru „a ridicat România la rangul de mare putere”.

„Succesul Pavilionului României dela Paris (a subliniat, în încheiere, energicul organizator) se datorește

chipa fostilor ceferiști va reuși să se impună din nou, căci vedetele din Giulești știu să joace și să câștige, când e vorba de bani. O mică majorare a salariului și Rapid va deveni acel. Rapid din trecut, deținător a Cupei României și cu răsunaătoare succese la întâlnirile cupei Europei Centrale!

Rămâne: Gloria și Tricolor C.F.P.V., două formații pe care mulți le și văd deja în Divizia B. Dar nu este tocmai așa. Faptul că au sfârșit campionatul de toamnă în ultimele locuri, nu înseamnă că vor fi și eliminați pe viitor din campionatul național. Aceasta este părerea noastră; pe care o vom expune în numărul viitor.

— C —

Și pe bună dreptate. Spiritul Suveranului este prezent și tutează tot ceea ce este renaștere națională, prin Tron și datorită Tronului românesc.

Organizarea satelor

S'a spus deseori că postulatul central al vieții noastre etatice este ridicarea păturii lăărănești și a devenit aproape un loc comun să înșiști asupra necesității românești a organizării rurale. Fără îndoială că politica noastră s'a ocupat întotdeauna de problema satelor și că treptat s'au adus îmbunătățiri importante în această direcție. Lacunele erau foarte mari și posibilitățile noastre destul de reduse astfel încât nu se puteau realiza transformări imediate și radicale în viața satelor. Un singur lucru însă — și acela era cel mai important — a fost neglijat în toată perioada trecută a politicii românești.

Este vorba de organizarea rațională a satelor, de studiul obiectiv al necesităților rurale și de planul sistematic al ridicării standardului de viață țărănească. Această operă serioasă și singura care putea duce la rezultate efective a fost începută mai demult din inițiativa Majestății Sale Regelui Carol II.

În momentul când Suveranul a creat Fundațiile Regale, El s'a gândit în principal la problema vitală pentru România — a ridicării satelor. A văzut problema însă mult mai larg și a conceput soluția și drept operă de durată, de continuată și efort colectiv

Fundațiile Regale au început atunci sub impulsul Majestății Sale Regelui studiul vieții sătești și studiul metodelor celor mai adăvocate de organizare a vieții rurale, pe baze de civilizație. Treptat activitatea Fundațiilor a luat o extensivitate foarte mare și s'a ajuns din necesități imperioase la crearea Serviciului Social, care are astăzi drept misiune ridicarea satelor.

Serviciul Social vine în primul

Intellectualii și Frontul Renașterii Naționale

Încă la nici o mișcare de idei și organizare națională intelectualitatea românească n'a răspuns atât de impresionant ca astăzi, cum se desprinde din listele de adiețiuni la F. R. N. Aproape că nu descoperi absențe, numărul înscrierilor fiind covârșitor pretutindeni în lungul și latul țării. Tot ce este dinamic, spirit creator și conștiința patriotică figurează astăzi în rândurile militante ale Frontului. Tineri și bătrâni, oameni la începutul, sau sfârșitul carierelor, intelectuali din toate ierarhiile și aparținând tuturor confesiunilor etnice, s'au înșiruit spontan, cu entuziasm și încredere în noul și vigurosul instrument al vieții publice românești.

Prin ce optică sufletească trebuie această manifestare și prin ce altă a raționamentului trebuie judecată ea? Credem că nu greșim a vedea în primul rând un fenomen de integrare sufletească. Viața publică din trecut reducea atât spațiul valorilor, cât și principiul unității. Individul era în afară de stat și la periferia națiunii. El aparținea strict grupului politic, plecând dela club și întorcându-se la club. Tot ce gândea purta pecetea minusculă a cutărei nuanțe politice; întregul câmp de activitate suporta nefast influența unei gândiri fragmentare și a unor judecăți pur schematice. Atâtea idealuri mărețe țâsnite din

realitatea țării erau acoperite buiniță; aspirațiile naționale valnicele năzuinți ale multor echilibru pluteau în vid, fiind sizarea lor era împiedicată de canismul vieții publice de epocă.

Această lume simțea imperioase nevoie de o structură nouă, de o structură stat și națiune, ziua când ea a fost asigurată intelectualitatea românească și drează în ea fără zăbavă, intelectual care a aderat la

Renașterii Naționale, nu a avut mental să răspundă ca a unei formule, ci conștiința regăsește în cuprinsul valorale și spirituale ale poporului român.

Asemenea fapte epocale petrecut în cursul istoriei. Crizele la noi n'au avut un sfârșit critic, ci au cunoscut reculegere și uniune. Generații a realizat unirea Principatelor Române.

Și nimic mai firesc și mai ca după aceste pilduri generație care să conserve conținutul lui într'un oraș se numește Frontul Renașterii Naționale.

SPORT

In pragul reluării matchurilor de campionat național

ARAD. — Câteva săptămâni, ne desparte încă de inaugurarea sezonului de primăvară a campionatului național de football, care se anunță interesant, — poate ca de puține ori. Interesant, prin faptul că actualul clasament, rămas din toamnă, poate fi schimbat radical, chiar după primele întâlniri; — Venus, leaderul, — având matchuri grele în deplasare, astfel că avantajul de trei puncte acumulat în prima serie a matchurilor, nu înseamnă încă cucerirea trofeului... De altfel, negrii bucureșteni, nu mai departe decât anul trecut, au intrat în sezonul de primăvară cu patru puncte înainte față de gruparea clasată a doua, — și n'au cucerit cu toate acestea, nici măcar campionatul seriei! Se poate ca istoria balonului nostru rotund să se repete și anul acesta!... Se pune însă întrebarea, dacă Ripensia, care spre sfârșitul campionatului din toamnă a făcut o figură detestabilă, va putea să reediteze figura din primăvara trecută, când a stricat socotelile Venusului?...

F. C. Carpați, fostul Phoenix, revelația campionatului din toamnă, prezintă încă un punct de atracție. Ascensiunea rapidă a echipei dela Baia Mare, ne dă de gândit. Frin ce minune o fi putut această echipă, care în 1938 primăvara, era printre codășe; ca mai apoi brusc să elimine pe faimoasa C. A. O. din Divizia Națională și să se claseze între grupările fruntei soccerului nostru? Cât va dura însă această minune, vom vedea și aici după primele matchuri. Echipa din nord-vestul țării, are mari șanse... de a se prăbuși tot atât de repede, cum s'a cocoțat acolo unde este.

Victoria, Amefa, Juventus, sunt aceleași echipe din trecut, mijlocii, cari au incurcat de multe ori pe lideri, hotărând chiar soarta campionatului, ca mai apoi să cedeze în fața unor formații submediocre... Să vedem cari din aceste trei grupări, se vor debarasa anul acesta de acest „procedeu” footballistic...

Chinezul și Sp. Studentesc vor face totul pentru a rămâne în prima ligă a campionatului. La fel U. D. R. Rapid, după o toamnă neagră, foarte neagră, se va prezenta cu ferma dorință de a se reabilita. Având în vedere capitalul ce-l are la bază, e-

chipa fostilor ceferiști va reuși să se impună din nou, căci vedetele din Giulești știu să joace și să câștige, când e vorba de bani. O mică majorare a salariului și Rapid va deveni acel. Rapid din trecut, deținător a Cupei României și cu răsunaătoare succese la întâlnirile cupei Europei Centrale!

Rămâne: Gloria și Tricolor C.F.P.V., două formații pe care mulți le și văd deja în Divizia B. Dar nu este tocmai așa. Faptul că au sfârșit campionatul de toamnă în ultimele locuri, nu înseamnă că vor fi și eliminați pe viitor din campionatul național. Aceasta este părerea noastră; pe care o vom expune în numărul viitor.

— C —